

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Goncearuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Liliana Zadorojniuc, Consiliul orașenesc Florești, Primăria orașului Florești cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil, recuperarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 28 martie 2018, prin intermediul poștei (Vol.I, f.d.33), Ion Goncearuc, reprezentat de avocatul Serghei Guțu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Liliana Zadorojniuc, Consiliul orașenesc Florești, Primăria orașului Florești solicitând constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești de asigurare cu spațiu locativ din 19 octombrie 2009, repararea prejudiciului moral în mărime de 35000 de lei și a prejudiciului material în mărime de 8722 de lei, compensarea cheltuielilor de asistență juridică și de deplasare tur-retur pentru a participa la ședințele de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin decretul Președintelui RM nr. 1582-II din 27 iulie 2000 a fost numit în funcția de judecător în cadrul judecătoriei de sector Florești, funcție ce o exercită în continuare ca urmare a numirii în funcție până la atingerea plafonului de vârstă prin decretul Președintelui RM nr. 139-IV din 14 iulie 2005. Atribuțiile de serviciu le exercită în cadrul Judecătoriei Florești, actualmente Judecătoria Soroca, sediul Florești, care își desfășoară activitatea pe adresa xxxxxx, pe când locul său de trai este în satul Ghindești, rl Florești, la o distanță tur-retur de 30 km, distanță care o parcurge zilnic întreaga perioadă de activitate.

Totodată, a menționat că având în vedere funcția deținută, conform prevederilor art. 30 al Legii cu privire la statutul judecătorului, la momentul inițierii anterioarei proceduri judiciare, statul era obligat să asigure judecătorii în funcție cu

locuință. Pornind de la faptul că benevol aceste cerințe nu se executau, s-a adresat în instanța de judecată și prin hotărârea din 19 octombrie 2009 a Judecătoriei Soroca a fost obligată Primăria or. Florești și Consiliul orășenesc Florești să-l asigure cu locuință în condițiile legii, luându-se în calcul suprafața suplimentară de spațiu locativ de 15 mp. Hotărârea a fost menținută de instanța superioară, fără modificări ca urmare a respingerii recursului declarat de către Primăria or. Florești și a fost pusă spre executare către executorul judecătoresc Liliana Zadorojniuc. Executorul judecătoresc a întreprins măsurile de executare a hotărârii emise, însă care nu au dat nici un rezultat, fiind confirmat prin multiplele constatări ale instanțelor judecătorești ce au soluționat chestiuni de tergiversare a executării actului de justiție, încasând prejudiciu moral și material ca rezultat al inacțiunilor de executare din partea autorităților statului. În acest sens, prin hotărârea din 18 octombrie 2012 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a constatat faptul încălcării dreptului la executarea în termen a hotărârii judecătorești și s-a încasat de la bugetul de stat suma de 34902 lei, care ulterior a fost modificată prin decizia din 20 februarie 2013 a Curții de Apel Chișinău cu micșorarea mărimii prejudiciului până la suma de 24902 lei. Prin hotărârea din 28 ianuarie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău s-a constatat faptul încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești din 19 octombrie 2009 și s-a încasat de la bugetul de stat suma de 11032 lei cu titlu de prejudiciu material, ce ține de deplasările tur-retur la locul de serviciu și prejudiciul moral în sumă de 25000 de lei din suma de 45000 de lei solicitată spre încasare, ce cuprinde perioada de la 09 octombrie 2012 până la finele trimestrului III a anului 2015. Hotărârea judecătorească ca urmare a contestării, a fost menținută fără modificări.

Reclamantul a precizat că prin hotărârile judecătorești a fost stabilită încălcarea prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, fiind redate acțiunile și inacțiunile factorilor implicați în actele de executare, în special ale debitorului procedurii de executare și măsurile întreprinse de către executorul judecătoresc. Or, aceste acțiuni sau inacțiuni pe deplin își mențin valabilitatea și în speța dată, care cuprinde perioada trimestrului IV a anului 2015 - trimestrul I a anului 2018. Anumite măsuri, acțiuni de către debitor nu au fost întreprinse, fiind rezumate doar la acțiuni repetate de propuneri formale a „locuințelor” sau „terenurilor pentru construcții”, însă care nu pot echivala cu o executare a hotărârii judecătorești. Deplasarea zilnică tur-retur spre locul și de la locul de serviciu spre domiciliu, fiind iarăși în situația de cheltuieli nejustificate de transport și retrăiri familiale, pierderea timpului personal pentru deplasare spre serviciu, circumstanțele relevante și constatate și de către instanțele judecătorești amintite supra, rămân valabile, fiind un fapt notoriu, ce nu urmează a mai fi dovedit.

Reclamantul a afirmat că din trimestrul IV al anului 2015, în continuare activează și se deplasează tur-retur, ceea ce confirmă suportarea cheltuielilor de transport nejustificate din contul său, care ar urma să fie folosite în scopuri personale, familiale, dar nu alte scopuri. Statul urma să-i garanteze și să-l asigure cu locuință conform legii și în aceste circumstanțe mărimea prejudiciului constituie suma de 8722 de lei, adică 623 de zile x 14 lei/zi. Pentru trimestrul IV, anul 2015-

63 de zile, anul 2016 - 250 de zile, anul 2017 - 249 de zile și trimestrul I, anul 2018 - 61 de zile.

Referitor la prejudiciul moral, reclamantul a susținut că în rezultatul neexecutării actului de justiție, continuă și starea de inconveniență a regimului de lucru și odihnă, or, este nevoit să se trezească dis-de-dimineată, să se deplaseze spre serviciu și să se întoarcă mai târziu, folosind timpul personal în acest sens, care ar fi urmat să-l dedice familiei.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, corectată prin încheierea din 17 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ion Goncearuc și s-a constatat încălcarea dreptului lui Ion Goncearuc la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Soroca din 19 octombrie 2009; s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Ion Goncearuc prejudiciul material în sumă de 8722 de lei și prejudiciul moral în sumă de 20000 de lei, în vederea reparării prejudiciului cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, pentru perioada: trimestru IV, an. 2015 - trimestru I, an. 2018; în rest, acțiunea în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 15000 de lei, a fost respinsă.

Prin decizia din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de către Ion Goncearuc, reprezentat de avocatul Serghei Guțu și s-a menținut hotărârea din 21 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și încheierea din 17 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel s-a referit la termenul de neexecutare a hotărârii din 19 octombrie 2009 a Judecătoriei Soroca, definitivă și irevocabilă din 16 februarie 2010.

Totodată, a menționat că în cazul din speță vinovăția în tergiversarea executării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești o perioadă foarte îndelungată de timp, nu poate fi imputată lui Ion Goncearuc.

Astfel, instanța de apel a considerat întemeiată și legală soluția instanței de fond cu privire la constatarea încălcării dreptului reclamantului Ion Goncearuc la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 19 octombrie 2009 a Judecătoriei Soroca și încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Ion Goncearuc a prejudiciului material în sumă de 8722 de lei.

De asemenea, a menționat că instanța de fond corect a stabilit cuantumul prejudiciului moral în mărime de 20000 de lei, învederând faptul că, întrucât hotărârea din 19 octombrie 2009 a Judecătoriei Soroca până în prezent nu a fost executată, iar din momentul constatării prin hotărârea din 18 octombrie 2012 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău a încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, au trecut încă 6 ani, perioadă în care reclamantul a fost privat de dreptul său la locuință, adjudecată prin actul judecătoresc irevocabil, instanța urmează să decidă asupra acordării unei satisfacții echitabile din contul bugetului de stat pentru repararea prejudiciului moral cauzat pentru perioada: trimestrul IV anului 2015 - trimestrul I anului 2018.

La 29 august 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând

admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat în mod eronat normele de drept material. La fel, instanța de apel a apreciat probele arbitrar.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 21 mai 2019, iar Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs la 29 august 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei participanților la proces la 14 iunie 2019, prin scrisoarea de însoțire (Vol.II, f.d.32). Din textul recursului se distinge că recurentul a luat cunoștință de decizia integrală a instanței de apel la 05 iulie 2019 (Vol.II, f.d.33) - data înregistrării cu număr de intrare a copiei deciziei la sediul recurentului (Vol.II, f.d.39). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh